Aile Okuryazarl??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Aile Okuryazarl??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16424

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Aile Okuryazarl??? Ölçe?i, 2017 y?l?nda K?l?ç, Do?an ve Özden taraf?ndan geli?tirilmi?, psikometrik özellikleri incelenmi? ve Türkçe literatüre kazand?r?lm?? bir ölçme arac?d?r. Ölçek, bireylerin aile içi okuma, yazma ve genel ö?renme süreçlerine yönelik bilgi, tutum ve davran??lar?n? de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Temel olarak, ebeveynlerin çocuklar?n?n e?itim ve **aile okuryazarl???** geli?imine sa?lad??? deste?in düzeyini belirlemek için tasarlanm??t?r.

Bu araç, ailelerin e?itimsel kaynaklar? kullanma yeterliliklerini, çocuklar?yla etkile?im kurma biçimlerini ve evde olu?turduklar? ö?renme ortam?n?n kalitesini sistematik bir ?ekilde ölçmeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik standartlar?n? kar??lad???n? göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Aile Okuryazarl???, Ölçek Geli?tirme, E?itim Psikolojisi, Geçerlik, Güvenirlik, Türkçe Ölçek, Ebeveyn Kat?l?m?.

Yazarlar

Fergül K?l?ç, M. Cüneyt Do?an, Burcu Özden

Amaç

Aile Okuryazarl??? Ölçe?i'nin temel amac?, Türkiye ba?lam?nda bireylerin sahip oldu?u aile okuryazarl??? düzeylerini, yani ailelerin çocuklar?n?n akademik ve sosyal geli?imlerini destekleme yeterliliklerini belirlemek üzere geçerli ve güvenilir bir araç sunmakt?r. Bu ölçek, özellikle erken çocukluk e?itimi ve temel e?itim süreçlerinde, ailelerin rolünü nicel olarak de?erlendirmeye olanak tan?r.

Ölçek, e?itim ara?t?rmac?lar?na, e?itim politikas? yap?c?lara ve rehberlik uzmanlar?na, ailelerin okuryazarl?k alan?ndaki ihtiyaçlar?n? ve güçlü yönlerini tespit etme konusunda pratik bir araç sa?lamay? hedefler. Bu sayede, aile destek programlar?n?n daha hedefe yönelik olarak tasarlanmas?na katk?da bulunur.

Yap?

Aile Okuryazarl??? Ölçe?i, ebeveynlerin çocuklar?n?n okuryazarl?k geli?imini te?vik etme rollerini yans?tan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, sadece geleneksel okuma ve yazma becerilerini de?il, ayn? zamanda a?a??daki unsurlar? da içermektedir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Evde ö?renme ortam?n?n olu?turulmas? ve zenginle?tirilmesi.
E?itimle ilgili materyallere eri?im ve bunlar?n kullan?m?.
Ebeveynlerin çocuklar?n?n okul çal??malar?na aktif kat?l?m?.
Ebeveynlerin okuryazarl??a yönelik olumlu tutumlar? ve inançlar?.

Ölçek, bu karma??k yap?n?n farkl? alt boyutlar?n? ayr??t?rmay? ve her bir boyuttaki yeterlili?i ayr? ayr? de?erlendirmeyi amaçlam??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in **geçerlik** çal??malar?, esas olarak yap? geçerli?ini belirlemeye odaklanm??t?r. Geli?tirme sürecinde, ölçe?in kapsam geçerli?i, alan?nda uzman akademisyenlerin görü?leri al?narak sa?lanm??t?r. Uzman görü?leri do?rultusunda madde havuzu olu?turulmu? ve gerekli düzeltmeler yap?lm??t?r.

Yap? geçerli?i ise istatistiksel yöntemlerle, özellikle Faktör Analizi kullan?larak test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? aile okuryazarl??? yap?s?n? ne ölçüde temsil etti?ini ve maddelerin beklenen alt boyutlar alt?nda topland???n? göstermi?tir. Yap?lan çal??malar, ölçe?in geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k güvenirlik katsay?lar?, özellikle Cronbach Alfa de?eri hesaplanarak, maddelerin ayn? yap?y? ne kadar homojen bir ?ekilde ölçtü?ü incelenmi?tir.

Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s?n?n yüksek oldu?u rapor edilmi? olup, bu durum ölçe?in güvenilir sonuçlar üretti?ini göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? test etmek amac?yla test-tekrar test yönteminin de kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Faktör Analizi

Aile Okuryazarl??? Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla çok a?amal? bir **faktör analizi** süreci uygulanm??t?r. ?lk a?amada, ölçe?in kaç alt boyuttan olu?tu?unu ke?fetmek için Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?, Aile Okuryazarl??? yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu birden fazla alt faktörden olu?tu?unu ortaya koymu?tur.

?kinci a?amada ise, elde edilen faktör yap?s?n?n toplanan veri setiyle ne kadar uyumlu oldu?unu do?rulamak amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekle?tirilmi?tir. DFA sonucunda elde edilen uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.), ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyum sergiledi?ini kan?tlam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçe?i (Öz-bildirim esas?na dayal?)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ebeveynler, Veli veya Bak?m Verenler

Age Group: Yeti?kinler

Population Details: Çe?itli sosyo-ekonomik düzeylerden ve e?itim seviyelerinden ebeveynler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Kat?l?m?, Ö?renme Deste?i, Okuma Al??kanl???, E?itim Bilimleri, Psikometri, Yeti?kin E?itimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?il

Affiliation Email addresses: fergulkilic@gmail.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?il

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in yay?n y?l? **2017**'dir. Ölçek, bilimsel bir dergide yay?mlanm?? akademik bir araçt?r. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için sorumlu yazar (Fergül K?l?ç) ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi ve izin al?nmas? önerilir. Ticari kullan?m için ücretlendirme politikas? yazara ba?l?d?r.

Kaynaklar

K?l?ç, F., Do?an, M. C. ve Özden, B. (2017). Aile Okuryazarl??? Ölçe?i geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *HAYEF: Journal of Education, 14*(2), 203?219. http://dx.doi.org/10.26650/hayef.2017.14.2.0021

ARABPSYCHOLOGY.COM

Sorumlu yazar?n ileti?im adresi: fergulkilic@gmail.com

The original PDF can be downloaded here: aile-okuryazarligi-olcegi-toad.pdf

Aile Okuryazarl??? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddelerinin tam metni, referans olarak verilen akademik makalenin ekinde veya ilgili PDF dosyas?nda (aile-okuryazarligi-olcegi-toad.pdf) yer almaktad?r. Maddelere eri?im için lütfen kaynak bölümünde belirtilen makaleyi inceleyiniz.

ARABPSYCHOLOGY.COM